

Surat Ni Paulus Bona Jama'at Na Kota KOLOSE

Tabea' *1:1-2*

¹ Yaku' i Paulus, men ia nakat Alaata'ala bo sida poposuu' ni Kristus Yesus, ka' i Timotius utusta sa'angu' kaparasaya'an. ² Bona utus sa'angu' kaparasaya'an na Kolose men moto kantang tii Kristus. Sulano kaporean ka' koratongan men ringkat na Alaata'ala Tamanta surionmuu na tutuo'muu.

Paulus basukuur na Tumpu na sambayangna *1:3-14*

³ Tempo i kai mansambayangkon i kuu, kai sinampang basukuur na Alaata'ala, men Tamana Tumpunta i Yesus Kristus. ⁴ Kai basukuur gause i kai nongorongormo imaanmuu ni Kristus Yesus ka' polingu'muu na giigii' mianna Tumpu, ⁵ gause isian men ooskononmuu, men nitoropotikonmo na surugaa bo ko'omuu. Upa men ooskononmuu iya'a, olukonanpo kuu noko pongorongormo pisiso' men kana' na Lele Pore, ⁶ men nitadulkonmo na ko'omuu. Lele Pore iya'a notolelemo na longkop tano' balaki' ka' mantakakon barakaat na tutuo'na mian. Lele pore iya'a uga' mantakakon barakaat na tutuo'muu, tempo i kuu nongorongor ka' tuutuu' ningintoomkon kaporeanna Alaata'ala. ⁷ Lele Pore iya'a daa kuu inti'imo ni Epafras, simbaya'mai balimang men kolving'mai.

Ia mase mian men balimang ni Kristus men mal-olo' balimang bo ko'omuu.* ⁸ Iamo a men nompopo'inti'ikon na ko'omai se' i kuu pookolingu'kon gause ia tulung Alus Molinas.

⁹ Ya'a mbali' supu i kai nongorongor lelemuu men koiya'a, kai sinampang mansambayangkon i kuu. Kai mama'ase' na Alaata'ala kada' Ia mantarai i kuu pinginti'ian tia pangaratian men kana', kada' tuutuu' inti'ionmuu se' koi upa a men kikira'na Alaata'ala. ¹⁰ Kalu i kuu isian pinginti'ian tia pangaratian men kana', mbaka' tutuo'muu sida kokana'na Tumpu, ka' sinampang koporena noa-Na, ka' i kuu sida mantakakon upa men pore na giigii' limangmuu, ka' pinginti'imuu Alaata'ala uga' sida kanturangan. ¹¹ Sulano i kuu popomoonggoron tia giigii' kuasana Alaata'ala men kuasaan tuu', kada' i kuu mokotaan na giigii' upa men tempoionmuu ka' sian sungkol. ¹² Ka' sulano i kuu uga' basukuur tia noa beles na Tama na surugaa, men minsidakon i kuu mantausi upa men Ia tukokonmo bona mian-Na men bo mon-dodongoi ruar ni'imarian.

¹³ Alaata'ala nansalamatkon i kita na kuasana kapintungan ka' nonsoopkon i kita na Batomundo'anna Anak-Na men kolingu'-Na. ¹⁴ Wakana Anak iya'a a nontololokina Alaata'ala, kada' dosanta ampunion.*

Kristus mangalalabii giigii' upa sambana

1:15-23

¹⁵ Kristus koikoimo tia Alaata'ala, kasee i Kristus piile'on ka' Alaata'ala sian piile'on. Kristus

* **1:7** Kol. 4:12; Flm. 23 * **1:14** Ef. 1:7

a bookoi Anak men balaki'na, aratina, Ia mangalalabii giigii' men nisidakon, ¹⁶ gause i Kristus a men ia pokau Alaata'ala ninsidakon giigii' upa men isian na surugaa tia men na tano' balaki', men kampiile'an tia men sianta kampiile'an, tonsoop uga' giigii' alus tia kuasa sambana men marenta ka' men mungkuasai. Kristus nipokau ninsidakon giigii' iya'a kada' sida bo Ko'ona. ¹⁷ Ia noko isianmo olukon koo'po tia upa sambana no'isian, ka' i Ia bo pinginti'i giigii' men noko isianmo.

¹⁸ Kristusmo a pantakala'i mian Sarani men koimo sa'angu' waka. Gause Iamo a men nimpu'uanna tutuo' men pore na mian Sarani iya'a. Iamo a Anak men balaki'na, aratina i Ia a men tumbena nipotuo'i noko daa lopus, kada' i Ia a men sida tontuko na giigii' upa men isian.*

¹⁹ Gause pingkira'na Alaata'ala mbaka' giigii' men isian na Ko'ona uga' isian na waka ni Kristus. ²⁰ Ka' i Kristus ia pokau Alaata'ala bo minsidakon giigii' upa pooka'amat tii Ia, mau men na tano' balaki' ka' uga' men na surugaa. Rara' ni Kristus men nolopus na saliip iya'a a men ia sidakon Alaata'ala nangka'amat giigii' iya'a.*

²¹ Mbaripian i kuu tumuo' oloa na Alaata'ala. Kuu mangka'idek Alaata'ala na noa tia pikiran-muu koi men manasa piile'on na limangmuu men ba'idek, ²² kasee koini'i, tia nolapusan ni Kristus, Ia nompooka'amatikonmo i kuu tii Ia kada' sida pore soosodo. Panduung-Na men koiya'a kada' i kuu men molinas, sianta sala'an, ka' sianta idekna

* **1:18** Ef. 1:22-23 * **1:20** Ef. 2:16

sida wawaon taka na Alaata'ala. ²³ Gause i kuu nipooka'amatikonmo tia Alaata'ala, mbaka' i kuu tio mokotaan ka' moonggor a kaparasaya'anmuu, alia raranga' ka' alia mingkira' tonsaal na upa men ooskononmuu na Lele Pore men kuu rongormo ka' men nilelekonmo na longkop tano' balaki' na intuna langit. Yaku' i Paulus, nosidamo papalimang bo pengelelekon Lele Pore iya'a.

Palimangon tia repaan men ia tempoi i Paulus

1:24-2:5

²⁴ Koini'i yaku' beles munsuri marepa supu-supuanna i kuu, gause repaanku iya'a mompoposampa repaan men tio surion ni Kristus bona jama'at-Na men uga' ngaanon waka-Na. ²⁵ Yaku' nosidamo papalimang bona mian Sarani. Ya'a koi sa'angu' palimangon men ia pokaumo Alaata'ala na ingku' kada' mantadulkon giigii' Wurung-Na na ko'omuu. ²⁶ Wurung iya'a sianpo nipopo'inti'ikon ka' mawuni men atuanmo taun na sanda' lee', kasee koini'i nipopo'inti'ikonmo na mian-Na. ²⁷ Alaata'ala mo'uus mambantikon na mian-Na se' upa men sianpo ni'inti'i ka' mawuni iya'a mase pore ka' angga'ion tuu' na giigii' lipu' sambana. Men sianpo ni'inti'i iya'a, mase i Kristus isianmo na tutuo'muu. Kristusmo iya'a men nosidamo men ooskonon bo pantausian upa men umangga'. ²⁸ Iamo a men lelekononmai. Kai mambantili ka' mimitiso' sanda' mian koi giigii' pinginti'ian men isian na ko'omai. Kai mimitiso' men koiya'a kada' mian sida kalepu gause moto kantong tii Kristus. ²⁹ Kada' momoko mambantili ka' mimitiso' mian, mbaka' yaku' mampari-pari tuu' balimang tia kuasa men ia rookon i Kristus na

ingku'. Kuasa-Na men balaki' iya'a men balimang na wakangku.

2

¹ Kikira'ku kada' inti'ionmuu se' i yaku' narepa tuu' nampari-pari bo ko'omuu, ka' bo ko'ona i raaya'a men na Laodikia, ka' uga' bona giigii' mian men sianpo nopooiile' tii yaku'. ² Giigii' men koiya'a wawauonku kada' noamuu tia noana i raaya'a kotata'u ka' mosa'angu' gause pookolingu'kon, pataka i kuu tii raaya'a tuutuu' minginti'i ka' parasaya ni Kristus men mbaripian sianpo ia popo'inti'ikon Alaata'ala. ³ Mbali' tio minginti'i ka' parasaya ni Kristus, gause na waka-Na a tinonaa'anna pinginti'ian tia pangaratianna Alaata'ala men umangga', men mbaripian dauga' mawuni. ⁴ Ya'a bantilkononku na ko'omuu, kada' i kuu alia pokoonna mian akalion tia tundunan men pore rongoron kasee sian waya'na. ⁵ Mau i yaku' sianta isian tii kuu, kasee na noangku isian ruru-ruru' tii kuu ka' i yaku' beles mimiile' posa'angu'anmuu ka' kaparasaya'anmuu men sian raranga' ni Kristus.

Tutuo' men tuutuu' rookonon boni Kristus 2:6-19

⁶ Kuu daa namarasayamo i Kristus Yesus Tumpunta. Mbali' iya'a i kuu tio tumuo' moto kantang tii Ia. ⁷ Kuu tio miwakat na Ko'ona, ka' tutuo'muu tio mongololo' koi men taeni Yesus. Ka' i kuu tio kaekae' moonggor a imaanmuu koi men nipisiso'konmo na ko'omuu. Kuu tio uga' sinampang basukuur.

⁸ Maka'amat dako' isian mian men mangalame-lame'i i kuu tia pisiso'na i raaya'a men sianta kana'na ka' borek, koi pisiso' men mbaripianpo ka' pisiso'na alus na dunia, kasee taasi' pisiso' men koi taeni Kristus. ⁹ Giigii' upa men isian na Alaata'ala isian uga' ni Kristus tempo Ia tumuo' na dunia koi mian. ¹⁰ Ka' gause i kuu moto kantong tii Kristus, mbaka' tutuo'muu uga' Ia poposampamo. Iamo a men mantanaasi giigii' alus men mamarenta ka' men mungkuasai.

¹¹ Kuu nisunatmo gause moto kantong tii Kristus. Sunatmuu iya'a taasi' koi sunat men wawauonna mian, kasee sunat men ia wawau i Kristus. Sunat iya'amo a men nengelekaskon i kuu na kuasana pingkiran'na noa mangawawau dosa. ¹² Sunat iya'a ningaan nengelekaskon gause i kuu nitanommo tii Kristus tempo nisarani, ka' tia pansaranian iya'a i kuu uga' nipotuo'imo soosodo tii Kristus gause noparasayamo na kuasana Alaata'ala men nomotuo'i i Kristus noko daa lapus.* ¹³ Kuu mbaripian koi mian men nolapusmo, gause i kuu dosaon ka' sianta nisunat koi men wawauonna mian. Kasee koini'i i kuu nipotuo'imo singka-singkat tii Kristus, ka' Alaata'ala nangampunimo giigii' dosanta.* ¹⁴ Alaata'ala nansapui surat samayanta men bookoi na aturanna ukum sida kana'konon na ko'onta. Ka' surat samayanta iya'a ia kana'konmo Alaata'ala na saliip ni Kristus.* ¹⁵ Na saliip iya'a i Kristus ninsidakonmo giigii' alus men mamarenta ka' men mungkuasai kada' sian momoko ba'upa.

* **2:12** Rm. 6:4 * **2:13** Ef. 2:1-5 * **2:14** Ef. 2:15

Alus iya'a bo pai toa'ionna mian biai' tempo i Kristus nangawawa i raaya'a bookoi mian men nirakop noko daa nirungku'i.

¹⁶ Gause alus iya'a sianmo momoko ba'upa, mbaka' alia i kuu mondodii mian mompoposala' i kuu na arasanna kakaan kabai se' men inumon, kabai se' iliona agama, kabai na pangaramekonan wulan u'uru, kabaipo aturan na ilio Sabat.*

¹⁷ Giigii' aturan iya'a tongko' pookokoianna upa men bo taka. Kasee men tuutuu'na iya'a mase i Kristus.

¹⁸ Alia i kuu mingkira' baetokonna mian men mo'ako-akon se' sian lambak. Raaya'a monsoosa' malaa'ikat ka' mongkodaakon simpalaalungna ka' uga' mau kosian tuutuu', kasee noana i raaya'a mompopodaa waka tia pikiran men tongko' minginau' upa men na dunia.

¹⁹ Kristus a men mantanaasi ka' montondong longkop waka men ia pookantangkon sanda' sumpakan kada' uminsur koi kikirana Alaata'ala. Mau koiya'a, raaya'a sian montontoni i Kristus men bookoi takala'.

Mansarak tutuo' men daa kalepu

2:20-3:4

²⁰ Kalu i kuu nolapusmo singka-singkat tii Kristus ka' koini'i sianmo bariosonna alus na dunia, kadai mbali' i kuu dauga' mongololo' biai' aturan? Koikoi se' i kuu dauga' tumuo' koi pingkiran na dunia, ²¹ koimo aturan men mangaan se' alia minginton kani'i, alia mimpitamis kanono', alia munsuduk kale'e. ²² Giigii' aturan iya'a tongko' bona upa men moko daa salankonon sianmo

* **2:16** Rm. 14:1-6 * **2:19** Ef. 4:16

kana'na. Aturan iya'a tongko' aturan tia pisiso' men ia wawau mian. ²³ Kuu bakitumpu men tongko' posikaragon susuung, mangaan waka se' sian lambak, ka' mantalalais waka. Aturan iya'a kampiile'an koi se' isian pinginti'ianna, kasee aturan men koiya'a sianta kana'na saliwakon tongko' mongololoikon pingkira'na dunia.

3

¹ Mbali' iya'a, gause i kuu nipotuo'imo singka-singkat tii Kristus, pari-pari bi dapotonmuu a upa men na surugaa na Ko'ona i Kristus men mamarenta ka' no'umoruang paraas uananna Alaata'ala.* ² Imamat a upa men na surugaa, alia tongko' mingimamat upa men na tano' balaki', ³ gause i kuu nolapusmo tii Kristus. Tutuo'muu men tuutuu'na koini'i dauga' mawuni na surugaa ruru-ruru' tii Kristus ka' Alaata'ala. ⁴ Kalu i Kristus men nantarai i kita tutuo' men pore mintipiile' to'ipi i kuu uga' bo pipiile'konon singka-singkat tii Ia ka' munsuri kobalaki'an-Na.

Tutuo' men olukon tia men koini'i

3:5-17

⁵ Mbali' iya'a, parereimo a gau' men na dunia koimo mogora', upa-upa men sian kumana', pisuu, pingkira' men ba'idek, ka' loingonkon giigii' upa, gause loingonkon giigii' upa koikoimo tia mangkanggi patung. ⁶ Giigii' iya'a tongko' mantakakon maso'na Alaata'ala na mian men sianta momorongori i Ia. ⁷ Mbaripian, tempo i kuu dauga' tumuo' men koiya'a, kuu uga' nongololo'mo giigii' pingkira' iya'a.

* **3:1** Mzm. 101:1

⁸ Kasee koini'i, upa-upa men ba'idek na tutuo'muu iya'a tio kokundaionmuu: Aliamomo' soropu', mimuruk, kabai se' monoa ba'idek na mian. Aliamomo' muntundun mian kabai men-geneengkon udul. ⁹ Aliamomo' poopimboreki tia simbaya'muu, gause tutuo' manau' tia gau' men koiya'a kuu parereimo.* ¹⁰ Kuu koini'i nitaraimo tutuo' u'uru. Kuu nosidamo mian men isian tutuo' u'uru, men sinampang u'uruionna Alaata'ala men ninsidakon i kuu. Ia minsidakon i kuu koi i Ia. Panduung-Na kada' i kuu tuutuu' minginti'i i Ia.* ¹¹ Gause i kuu nosidamo mian men isian tutuo' u'uru, mbaka' sianta poosasala'na samba Yunani tia samba Yahudi, mian men nisunat kabai sian nisunat, samba Barbar kabai samba Skit, ka' uga' sianta poosasala'na a ata' tia mian men sianta nipo'ata', gause i Kristus a men mangalalabii giigii' upa, ka' i Ia dumodongo na ko'onta giigii'.

¹² Kuu nosidamo mianna Alaata'ala. Alaata'ala nongkologu'kon i kuu ka' nungururukimo i kuu bo sida mian-Na men tongko' bo Ko'ona. Ya'a mbali' i kuu tio mimpipiile'kon polingu'muu, tio pore a noamuu, sian lambak, mangkando'onakon wakana, ka' mokotaan repaan.* ¹³ Alia i kuu poosoropu'i tia simbaya'muu. Kalu isian men manganaa' noa uga' tio mangampuni. Koi Tumpu nangampuni i kuu, koiya'a uga' i kuu tio poo'ampuni.* ¹⁴ Ka' men tontuko mase i kuu tio pookologu'kon, gause lingu' iya'a a men mompoposa'angu' giigii' utus pataka sida kalepu. ¹⁵ Pari-pari kada' noa ma'amat men rookonon ni

* **3:9** Ef. 4:22* **3:10** Kej. 1:26; Ef. 4:24* **3:12** Ef. 4:2* **3:13** Ef. 4:32

Kristus sinampang isian na tutuo'muu. Alaata'ala nengeleelo' i kuu kada' sida sa'angu' waka, kada' i kuu giigii' tumuo' ratong koi men ia rookon i Kristus. Sulano i kuu tio basukuur na Tumpu. ¹⁶ Sulano pisiso' ni Kristus sinampang isian na ko'omuu. Sulano i kuu motu'a noamuu poopisiso' ka' uga' poobantili. Nanikon a mazmur ka' nanian puntunde' tia nanian men ringkat na Alus Molinas. Ponani bona Alaata'ala tia noa basukuur.* ¹⁷ Giigii' upa men limangonmuu kabai men tundunonmuu, tio limangon ka' tundunon mangaan ngaanna Tumpu Yesus. Kasi basukuur na Alaata'ala Tamanta na surugaa bona giigii' upa mimpu'u ni Tumpu Yesus.

Poowawamuu sangkau laigan

3:18-4:1

¹⁸ Kuu wiwine men suo'an! Kuu tio malolo' na langkai'muu, gause koiya'a a men kana' bona mianna Tumpu.*

¹⁹ Kuu moro'one men suo'an! Kolvingkon a boroki'muu. Alia mangkasar i raaya'a.*

²⁰ Kuu men anak! Porongori a giigii' upa men taena minti'imuu, gause koiya'a a men koporena Tumpu.*

²¹ Kuu men nosidamo tama! Alia mampapolosi noana anakmuu dako' tasala' a noana i raaya'a.*

²² Ka' uga' i kuu men sida ata'! Na giigii' upa i kuu tio momorongori mian men montombonoi i kuu na dunia kani'i. Alia tongko' malolo' na

* **3:16** Ef. 5:19-20 * **3:18** Ef. 5:22; 1Ptr. 3:1 * **3:19** Ef. 5:25;
1Ptr. 3:7 * **3:20** Ef. 6:1 * **3:21** Ef. 6:4

ko'ona i raaya'a tempo i raaya'a dauga' piipi-ile' na ko'omuu. Alia i kuu tongko' mingkira' tunde'on. Palolo'anmuu na ko'ona i raaya'a tio tia noa men maloos, gause i kuu mangangga'i Tumpu.* ²³ Mau too palimangon upa a men limangomuu, nono' tio limangonmuu tia noa men kakat, kokoi se' i kuu balimang na Tumpu, taasi'po balimang na mian. ²⁴ Bi inti'ionmuu se' i kuu bo mangalabot tambo men ringkat na Tumpu. Upa men ia toropotikon Tumpu bona mian-Na, nono'mo a men bo rookonon na ko'omuu. Gause tombono men tuutuu'na men pintanga' balimanganmuu koini'i mase i Kristus. ²⁵ Ka' mau imepo a men mangawawau sala', ia bo mantauwaap sala'na iya'a, gause pimiile'na Tumpu mian sian poosasala'.*

4

¹ Kuu men isian ata'muu! Wawaumuu na ata'muu tio kana' ka' maloos. Tio inti'ionmuu se' i kuu uga' isian men montombonoi i kuu na surugaa.*

Potoo ni Paulus

4:2-6

² Alia i kuu kobangaran basambayang, ka' i kuu tio maka'amat tia basukuur na sambayangmuu. ³ Ka' sambayangkon uga' i kai kada' i kai taraionna Alaata'ala tempo men pore kada' sida mengelelekon i Kristus men mbaripian sianpo ni'inti'i. Lele iya'a men yaku' lele'kon mbali' ninsidakon i yaku' nitarungku. ⁴ Alaka' sambayangkon

* 3:22 Ef. 6:5-8

* 3:25 Ul. 10:17; Ef. 6:9

* 4:1 Ef. 6:9

i yaku' kada' momoko mompopanasakon lele iya'a koi men tio bo tundunkononku.

⁵ Na powawamuu tia mian men sian parasaya, kuu tio minginti'i ka' mamaguna sanda' tempo pore-pore kada' mimpipiile'kon se' i kuu mian parasaya.* ⁶ Sulano tundunanmmu sinampang koporena mian ka' kokana'na. Sulano i kuu minginti'i koi upa a pinsimbatimuu mian men daa kana'.

Taa' pangkakabusi

4:7-18

⁷ Tikhikus, utusta men kologu', bo mambantikon na ko'omuu giigii' men yaku' lolongimo. Ia malolo' balimang tii kai bona Tumpu. ⁸ Panduungku nomosuu' i ia mae' na ko'omuu mase kada' inti'ionmmu a lelemai ka' i ia sida mompopomonggor noamuu. ⁹ Onesimus bo mae' poololo' tii Tikhikus. Ia mianmmu men malolo', ka' i kai mongkologu'kon i ia. Ia tii Tikhikus bo mambantikon na ko'omuu giigii' kaliangan upa men nosida na dodongoanku kani'i.

¹⁰ Aristarkhus, men koikoimo nitarungku tii yaku', niki tundunkon salamna na ko'omuu. Koiya'a uga' i Markus men topensan ni Barnabas. Kuu nipotoomo kada' mangalaboti i Markus kalu i ia takamo na ko'omuu. ¹¹ Yesus men ngaanon i Yustus uga' niki tundunkon salamna. Biai' a samba Yahudi men noparasayamo, kasee tongko' i raaya'a tolu' ira a men koini'i balimang tii yaku' bona Batomundo'anna Alaata'ala. Raaya'a nom-pobeles noangku.

* 4:5 Ef. 5:16

¹² Epafras men mianmuu uga' niki tundunkon salamna na ko'omuu. Ia papalimang ni Kristus Yesus, men sian otasna mansambayankon i kuu. Ia mama'ase' na Alaata'ala kada' kaparasaya'anmuu moonggor koi mian men motu'a a pikiranna, ka' i kuu isian kaparasaya'an men tuutuu' koi pingkiran'na Alaata'ala.* ¹³ Yaku' mompotuutuu' i ia, se' i ia mampari-pari tuu' balimang bo ko'omuu, ka' uga' bona mian men na Laodikia ka' Hierapolis. ¹⁴ Dokter Lukas men kolingu'ta, ka' uga' i Demas niki tundunkon salamna na ko'omuu.

¹⁵ Tundunkon a salammai na utus sa'angu' kaparasaya'an men na Laodikia, ka' uga' boni Nimfa, ka' bona jama'at men bakitumpu na laiganna.

¹⁶ Moko daa surat kani'i basakonon na ko'omuu, pari-pari uga' kada' sida basakonon na jama'at na Laodikia. Koiya'a uga' surat men bona jama'at na Laodikia tio basakonon na ko'omuu. ¹⁷ Ka' bantilkon ni Arkhipus kada' i ia mingimamat ka' mamakabus palimangonna Tumpu men nirookon na ko'ona.

¹⁸ Salamku, yaku' i Paulus. Yaku' suungku a nuntulis salamku kani'i. Alia limbo' se' i yaku' dauga' na lalomna tarungkuan!

Sulano kaporean na Alaata'ala surionmuu na tutuo'muu!

* **4:12** Kol. 1:7; Flm. 23

**Kitap molinas men ringkat na alaata'ala:
perjanjian baru
New Testament in Balantak (ID:blz:Balantak)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Balantak

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

9981d226-825b-5bc0-bbcf-25f79e076182